

ИСТРАЖИВАЊЕ О ОПТУЖЕНОМ ПУНОЉЕТНОМ ЛИЦУ ПРОТИВ КОГА ЈЕ ПРАВОСНАЖНО ЗАВРШЕН КРИВИЧНИ ПОСТУПАК

ПРАВНИ ОСНОВ

У складу са Законом о званичној статистици „Службени гласник Републике Српске“, бр. 85/03 и Одлуци Народне скупштине Републике Српске о усвајању статистичког програма 2013-2017, 01-1901/12, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 120/12 спроводи истраживање: О оптуженом пунољетном лицу против кога је правоснажно завршен кривични поступак (образац СК-2).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај статистичког истраживања

Циљ истраживања је прикупљање података о оптуженим и осуђеним пунољетним лицима против којих је кривични поступак правоснажно завршен.

Подаци прикупљени у овим истраживањима пружају обавјештења о учиниоцу, о кривичном дјелу, о одлуци суда, о изреченим санкцијама, о оштећенима (жртвама) и о трајању поступка.

Извјештајне јединице, јединице посматрања

Извештајне јединице које попуњавају и достављају статистичке обрасце су основни и окружни судови.

Образац СК-2 – *Упитник за оптужено пунољетно лице против кога је правоснажно завршен кривични поступак* попуњава се у првостепеном основном односно окружном суду. Образац се попуњава у тренутку када је судија/предсједник вијећа у спису констатовао правоснажност одлуке којом је: обустављен поступак, учинилац ослобођен од оптужбе, оптужба одбијена, према учиниоцу изречена мјера безбједности без изрицања казне, или је учинилац проглашен кривим. Подаци се преузимају из основног документа/пресуде или из других званичних докумената садржаних у предмету/уписнику.

Јединица посматрања је *оптужено пунољетно лице* против кога је кривични поступак правоснажно завршен.

Под појмом „*пунољетни учинилац кривичног дјела*“ подразумева се учинилац кривичног дјела који је у вријеме извршења дјела имао навршених 18 година живота, а кривично дело је учинио као извршилац, саизвршилац, подстрекач или помагач.

Ако је једно лице учинило више кривичних дјела у *стицају*, као обиљежје учиниоца прати се само најтеже кривично дјело. Као „*најтеже кривично дјело*“ сматра се оно кривично дјело за које је законом прописана најтежа казна. Ако је за два или више дјела у *стицају* прописана иста врста и висина казне, најтежим дјелом сматра се дјело које је предсједник вијећа/судија означио као такво.

Када је *више лица* учествовало у извршењу једног кривичног дјела, сваки учесник сматра се јединицом посматрања, те се исто дјело евидентира као обиљежје код сваког учесника.

Попуњавање статистичких упитника СК-2 врши се у моменту правоснажног окончања поступка, сагласно законским одредбама у надлежним првостепеним судовима.

Обухват истраживања

Статистичким истраживањима обухватају се сва оптужена пунољетна лица против којих је правоснажно завршен кривични поступак.

Истраживањима је обухваћено кривично законодавство, при чему се подразумевају све кривично-правне одредбе садржане у законима. Исто тако, обухваћен је поступак свих надлежних основних и окружних судова.

Садржина овог истраживања одређена је посебним карактеристикама за другу фазу поступка код судова као извјештајних јединица.

Метод, вријеме и извори за прикупљање података

Вријеме посматрања је календарска година. Периодика истраживања је годишња, с тим да се подаци прикупљају мјесечно. Метод прикупљања података је извјештајни и за другу фазу поступка код судова као извјештајних јединица спроводи се путем образаца СК-2. Попуњавање образаца врши се у моменту окончања поступка, односно у моменту констатовања правоснажности одлуке, сагласно законским одредбама. Основни извори из којих се преузимају подаци су коначне одлуке надлежног суда.

Републички завод за статистику прописује методологију за спровођење истраживања; праве се обрасци и методолошка упутства и достављају извјештајним јединицама (надлежним судовима).

Попуњени обрасци враћају се Републичком заводу за статистику, где се врши контрола обухвата и тачности података, обавља шифрирање, логичка и рачунска контрола. На крају се објављују резултати истраживања.

Обавеза заштите индивидуалних података

Подаци добијени од судова о оптуженим пунољетним учиниоцима кривичних дјела представљају службену тајну и не могу се појединачно објављивати. Корисницима могу бити доступни само подаци агрегирани на одређеним класификационим нивоима.

Списак и дефиниције основних обиљежја – индикатора

Кривично дјело је противправно дјело којим се повријеђују или угрожавају заштићене вриједности и које је, због своје опасности, у закону одређено као кривично дјело и за њега прописана кривична санкција. (члан 7. Кривичног закона Републике Српске 49/03).

Под појмом оптужено лице подразумијева се пунољетно лице против кога је поднијета суду: Оптужница или оптужни приједлог; против кога је кривични поступак правоснажно завршен одлуком суда којом је: обустављен поступак или оптужба одбачена, учинилац ослобођен од оптужбе, оптужба одбијена, према неурачунљивом учиниоцу примјењена мјера безбједности без изрицања казне или учинилац проглашен кривим (проглашен кривим а ослобођен од казне или проглашен кривим уз изрицање кривичне санкције).

Под појмом *осуђено лице* подразумијева се пунољетно лице проглашено кривим, према коме су изречене кривичне санкције.

Под појмом *кривичне санкције* подразумијевају се:

- казне: дуготрајни затвор, затвора, новчана казна, рад за опште добро на слободи;
- мјере упозорења: условна осуда и судска опомена;
- мјере безбједности;
- лице проглашено кривим али је ослобођено од казне.

Казна дуготрајног затвора и затворска казна могу се изрећи само као главне казне. Новчана казна може се изрећи и као главна и као споредна казна. За кривична дјела у стицају приказује се једна казна која је истом пресудом изречена за сва дела, у смислу члана 42. Кривичног закона Републике Српске.

Под појмом *врста одлуке* подразумијева се одлука суда којом је поступак правоснажно завршен.

Под појмом *раније осуде* подразумијевају се све раније осуде на казну, и оне којима се оптужени проглашава кривим а ослобађа казне, и рјешења којима је изречена судска опомена.

Подаци о *личним својствима* учиниоца кривичног дјела односе се на лична обиљежја која је учинилац имао у вријеме извршења кривичног дјела.

Подаци о кривичном дјелу: назив дјела, члан, став, тачка и веза с другим кривичним дјелима и назив примјењеног закона прикупљају се на основу одлуке суда, према изреци коначне одлуке и детаљно се обрађују.

Ниво репрезентативности података

Подаци о криминалитету пунољетних лица, под називом „Оптужена и осуђена пунољетна лица“, добијени на основу статистичког истраживања спроведеног путем обрасца СК-2, објављују се на нивоу Републике Српске.

Обавезност давања података

Обавеза давања података темељи се на Закону о статистици „Службени гласник Републике Српске“, бр. 85/03 и Одлуци Народне скупштине Републике Српске о усвајању статистичког програма 2013-2017, 01-1901/12, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 120/12.